

МОДЕЛИ ЗА УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ОТ НАТУРА 2000 В БЪЛГАРИЯ

РЕЦ – България

Гр. София

15.12.2015 г.

МОДЕЛИ ЗА УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Тип А. Управление на правителствено ниво	<ul style="list-style-type: none"> • Министерство или агенция, която отговаря за процеса на национални или федерално ниво. • Под-национално ниво, например регионална, областна или общинска структура) • Делегирано управление, например на НПО и др.
Тип Б. Споделено управление	<ul style="list-style-type: none"> • Трансгранично (официални споразумения между една или повече суверенни държави или територии) • Съвместно управление (различни начини, по които различните участници и институции работят заедно) • Съвместно управление (плуралистичен борд или друг управляващ орган при разнообразни заинтересовани страни)
Тип В. Частното управление	<ul style="list-style-type: none"> • Съхранени зони, създадени и управлявани от:<ul style="list-style-type: none"> - отделните собственици на земя - организации с нестопанска цел (например: неправителствени организации, университети) - организации със стопанска цел (например: корпоративни собственици, кооперации)
Тип Д. Управление от местно население и местните общности	<ul style="list-style-type: none"> • Коренното население в защитените територии и зони - създадени и управлявани от тях. • Общностно опазвани зони и територии - създадени и управлявани от местните общности.

МОДЕЛИ ЗА УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Кои страни са заинтересовани и кое ги прави такива	Какво означава „Управление с участие на заинтересованите страни“
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Хората, които трябва да спазват изискванията; ❖ Хората, които създават политиките; ❖ Организации – туристически, на земеделски производители, в сферата на обслужването, природозащитни и др.; ❖ Общини и държавни институции – МОСВ, МЗХ, МРРБ, ДФЗ, др. ❖ Тези, които имат задължението да осъществяват контрол; ❖ Тези, които имат осъзнат интерес от защитената зона; ❖ Тези, които са готови да споделят ресурси – идеи, време, пари, др.; ❖ Тези, които притежават благата; ❖ Населението като цяло е заинтересована страна, дори и да не го осъзнава.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Грижа за опазване на околната среда; ❖ Участие на пряко засегнатите в подготовката на нормативната уредба; ❖ Достъп до информация; ❖ Демократично управление; ❖ Съгласуваност между страните и техните интереси; ❖ Отговорност; ❖ Управление, което носи икономическа изгода за населението; ❖ Управлява един, консултира се с всички останали; ❖ Има формализирана структура, която може да бъде и под формата на НПО; ❖ Има опълномощаване за изпълнение на определени функции; ❖ Провежда се консултативен процес.

МОДЕЛИ ЗА УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

- **Създаване на среда за анализ и обсъждане на въпросите за управлението на защитените зони от НАТУРА 2000.**
- **Постигане на съгласие на местните заинтересовани страни за начина/модела на управление на защитената зона.**

Защитена зона Западни Родопи

Визия - След 40 години Западни Родопи ще бъдат:

- Територия с устойчиво съхранени местообитания
- Територия, управлявана с участието на местните заинтересовани страни, които заедно опазват природните ресурси и културните ценности, споделят ползите и отговорностите, прилагайки традиционните знания в устойчиви практики за стопански дейности и стопанисване на ресурсите,
- Територия с приложени на практика иновативни и „зелени“ технологии в бизнеса, управлението, мониторинга, базирани на местни политики
- Територия със създадени и работещи механизми за сътрудничество и координация, с ясно поети и изпълнявани ангажименти от заинтересованите страни, които са силно мотивирани и осъществяват дейности и се реализират професионално на територията на защитените зони,
- Територии с ясно и уникална разпознаваемост в страната и в чужбина.

Защитена зона Западни Родопи

Цели на управлението на защитените зони

- **Постигане на устойчивост в развитието на териториите. Разумно балансирано развитие на икономика, общности и екология.**
- **Запазване на ресурсите на териториите на защитените зони.**
- **Популяризиране на защитените зони в Европа и по целия свят.**
- **Съответствие на управлението със законодателството.**
- **Защита на интересите на местните общности.**
- **Въвеждане на добри иновативни и природощадящи практики на териториите на защитените зони.**
- **Развитие на капацитета на местните общности за устойчиво управление на зоните чрез информационни кампании и обучения.**
- **Включване на местните общности в управлението и опазването на защитените зони.**

Защитена зона Западни Родопи

Принципи за управлението на защитените зони

- **Управлението на защитените зони „Западни Родопи“ и „Родопи Запад“, които са част от европейската екологична мрежа Натура е споделено между заинтересованите страни.**
- **Управлението се осъществява със силното ангажирано участие на местната общност и местния бизнес.**
- **Управлението се контролира от държавата, общините и от гражданите.**
- **Създава се координираща организация за целите на управлението на защитените зони.**
- **Управлението е съобразено с особеностите и традициите на района.**
- **При управлението на защитените зони се прилагат външни добри практики, с доказани положителни резултати.**
- **Управлението на защитените зони съдейства за популяризирането на формите на устойчивия туризъм, земеделие, промишленост, стопанско ползване на горите.**
- **Защитените зони се управляват така, че съдействат за развитието на екологичното съзнание и ценностите на общността.**
- **Управлението създава своя идентичност – визия, марка, услуги, сертификати.**

Защитена зона Западни Родопи

Роли и отговорности при управлението на защитените зони

Роли	Отговорности
Управително тяло – включва представители на всички типове заинтересовани страни.	Взема решения. Осъществява вътрешен контрол на дейността по управлението на защитените зони.
Изпълнително тяло – назначава се от Управителното тяло.	Организира и прилага взетите от Управителното тяло решения.
Външен контрол – осъществява се от компетентни институции.	Следи за спазването и прилагането на нормативните изисквания и регламентите.
Експертен съвет	Консултира Управителното тяло.

Защитена зона Западни Родопи

Органограма

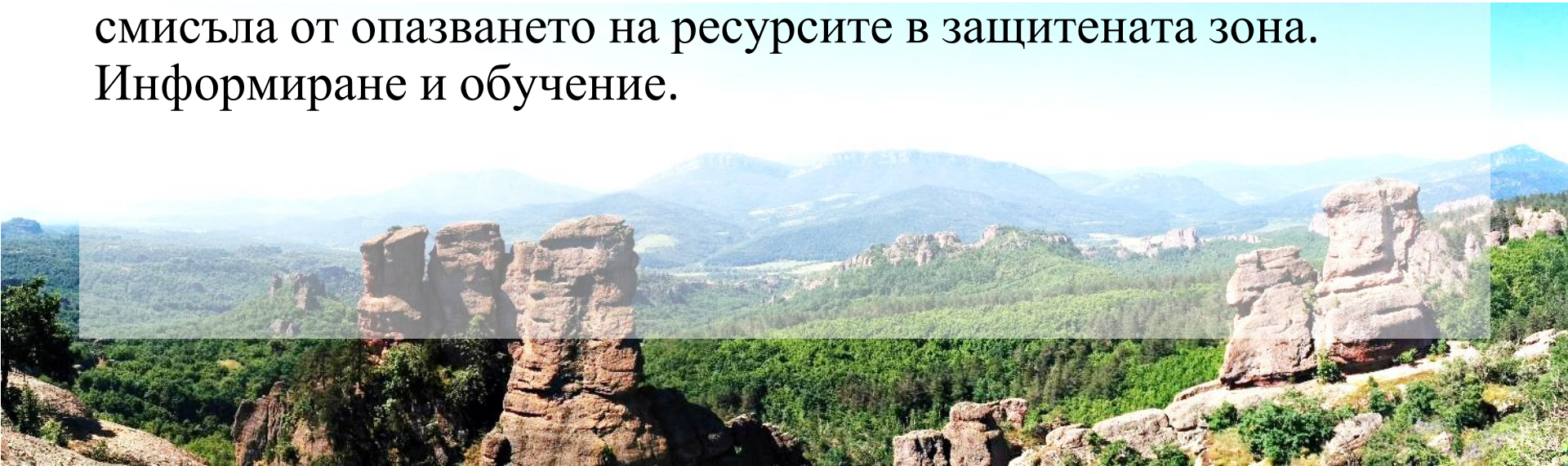

Защитена зона Западен Балкан

Цели на управлението

- Устойчиво управление на територията;
- Запазване на видове и местообитания, които са предмет на опазване в защитената зона;
- Икономическо развитие на региона /местната общност/ чрез устойчиво ползване на природните дадености;
- Повишаване на съзнанието на заинтересованите страни за смисъла от опазването на ресурсите в защитената зона.
Информирание и обучение.

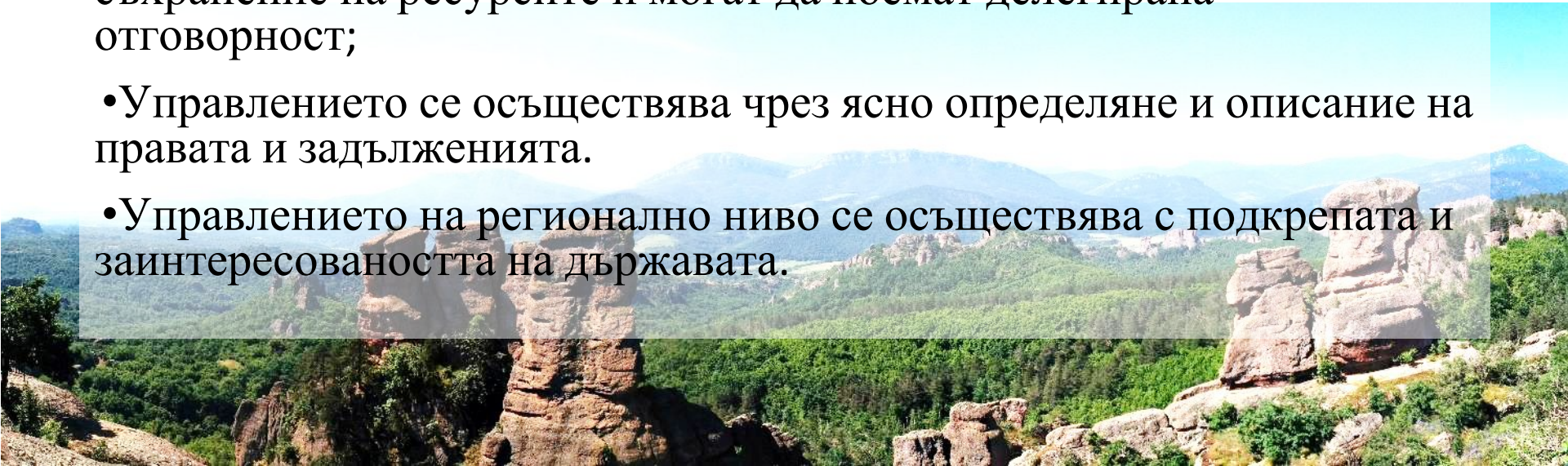

Защитена зона Западен Балкан

Принципи за управление на зоните

- Управлението на защитената зона е съобразено със законовите рамки в държавата;
- То се осъществява чрез спазване на принципите за прозрачност на действията и информиране на цялата общественост и заинтересованите страни;
- Всички заинтересовани страни са равноправни;
- Всички заинтересовани страни са отговорни за устойчивото съхранение на ресурсите и могат да поемат делегирана отговорност;
- Управлението се осъществява чрез ясно определяне и описание на правата и задълженията.
- Управлението на регионално ниво се осъществява с подкрепата и заинтересоваността на държавата.

Защитена зона Западен Балкан

Дейности за управление

- Идентифициране на заинтересованите страни за двете защитени зони: ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан“ - за местообитания и ЗЗ „Западен Балкан“ – за птици – териториите на двете зони в голяма степен се припокриват.
- Информирание на заинтересованите страни за целите на опазването и управлението на защитените зони, за ползите и отговорностите чрез публични събития.
- Създаване на екипи за управление от представители на институциите, сдружения на собственици, други бизнеси, НПО и др заинтересовани страни. Определяне на техните роли в управлението на защитените зони и създаване на организация.
- Планиране и провеждане на конкретни дейности за защитените зони, съгласно законовата уредба:
  - Мерки за публичност;
  - Обучение за добри практики в ЕС и България;
  - Конкретизиране на дейностите – срокове, страни в изпълнението им;
  - Мерки за постигане на целите на плана за управление.

Споделеното управление позволява по-бързо да се обменя информация.

Защитена зона Западен Балкан

Роли и отговорности при управлението на защитените зони

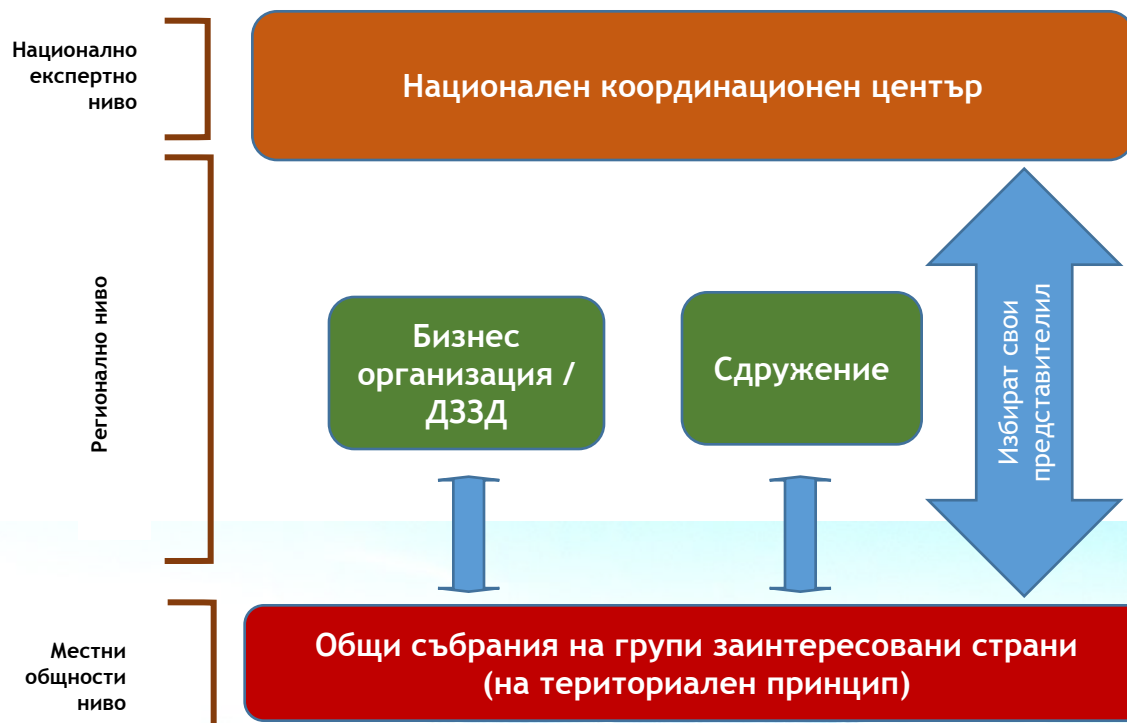
Всички, които имат отношение и са заинтересовани от развитието на защитените зони имат следните отговорности: спазват закона, спазват плана за управление, допринасят за опазването на видовете и местообитанията.

Роля в управлението	Отговорност
Институции	Прилагат закона и имат контролни функции; Консултативна роля напр. при инвестиционен интерес;
Собственици и ползватели на земи, кооперативи	Прилагат мерките и режимите за опазване, поддържане и възстановяване на ресурсите в защитените зони.
Всички заинтересовани страни	Информирание и публичност за значението на защитените зони; Участват в изготвянето на плана за управление.
Управителен съвет на сдружение на заинтересованите страни	Има координираща роля

Защитена зона Западен Балкан

Органограма

Защитена зона Кочериново

